DOI: 10.59809/Comitatus.2026.36-258.5

Szerkesztői előszó

Editorial Preface

A Comitatus Önkormányzati Szemle létrejötte óta rendszeresen és visszatérően foglalkozik az önkormányzati választásokon túl az országgyűlési választásokkal is. A mostani választási tematikus szám lényegét tekintve követi a korábban kialakított hagyományokat azáltal is, hogy az országos választások önkormányzati vonatkozásai is markánsan megjelennek.

Ugyancsak kísérletet tettünk még a választások előtt, hogy az önkormányzati érintettségű politikai pártoknak a véleményét megismerjük a jövőre, ezen belül is az önkormányzati világra vonatkozóan. Oláh Miklós által készített, részletes online kérdőívre sajnos egyetlen párttól sem kaptunk választ. Mint a kampány során nyilvánvalóvá vált, hogy a választási harcban az önkormányzatiság ügye nem igazán jelent meg.

A 2026-os országgyűlési választások átütő és fölényes TISZA győzelme eredményét tekintve látszólagosan egyszerű küzdelmet feltételezett, miközben ténylegesen az 1990-es rendszerváltáshoz fogható hatású volt, mivel egy 16 évig tartó és le- és felbonthatatlannak tűnő hatalmi erő megsemmisítését eredményezte. Ebből adódóan az immáron tizedik országgyűlési választás sok tekintetben nem volt összevethető a korábbiakkal és nagyon sok újdonságot hozott.

A jelen választási összeállításban 13 írással és egy, a témába vágó recenzióval találkozhat az olvasó. A Comitatus hagyományainak megfelelően az egyes írások jellege és stílusa is meglehetősen sokszínű, így a publicisztikától a véleménycikkig, a szociográfiai önvallomástól az esettanulmányokon át a klasszikus tanulmányokig sokféle írásból tevődik össze egy értékelő, elemző összeállítás a legutóbbi országos választásokról.

A választási kötetet Tóth Ákos, a demokrácia és az önkormányzatiság iránt elkötelezett újságíró 2026. április 11-i, azaz a választások előtti nap írt felvezető publicisztikája nyitja és ugyancsak tőle származik a záró írás, amely két hónappal a választások után készült. Ebbe a politikai helyzetet és közérzületet kiválóan megfogalmazó keretbe foglaltuk a további írásokat.

Zongor Gábor országos áttekintésben mutatja be a jelöltállítás folyamatát és a jelöltek körét, kiemelten a győztes (TISZA) és a legyőzött (Fidesz–KDNP) összevetésében. Az ismertek és ismeretlenek csatáját az utóbbiak nyerték, amelynek következtében a politikában jórészt járatlan szereplőkből tevődik össze az Országgyűlés.

Bódi Ferenc és Bódi Dániel szerzőpáros tanulmánya a főváros nélkül, a települési önkormányzatok szintjén vizsgálta a választási részvételt, valamint a településméret és a két meghatározó politikai erő eredményessége közötti összefüggéseket. Fontos megállapítás, hogy a TISZA győzelme nem magyarázható a szokásos előnyökkel (helyi beágyazottság és nyilvánosság birtoklása), valamint a polgármesterek Orbán Viktor felszólítása ellenére nem, vagy nem jól fújták a trombitát.

Szegvári Péter tanulmánya a fővárosi országgyűlési választási eredmények elemzését a 2024-es önkormányzati és európai parlamenti választások eredményeit elemezve, mintegy előrejelzésnek tekintve mutatja be érzékletesen. A szerző a fővárosi közgyűlésben bekövetkezett személyi változásokat vizsgálva arra mutat példát, hogyan függ össze az önkormányzati és az országos politika.

Agg Zoltán és Király Luca Erzsébet szerzőpáros politológiai megközelítésű szakmai esszéje a megyei jogú városok választási eredményét mutatja be összevetve a korábbi önkormányzati eredményekkel is. Külön értéke az írásnak, hogy kitér a győri és a debreceni választásokra, mintegy esettanulmány jelleggel.

Bódi Dániel és Bódi Ferenc szerzőpáros kísérleti tanulmánya a gyakran felmerülő kérdésen túl, hogy az eltérő településméretek miképpen befolyásolják a választási eredményeket, arra is keresi a választ, mik az összefüggések a települési (népességi) dinamika és a választási eredmények között. A tanulmány négy településkategóriát különít el: zsugorodó, enyhén zsugorodó, stagnáló és növekvő településeket, és a településkategóriák azonosítását követően a TISZA és Fidesz–KDNP eredményét vizsgálja az egyes kategóriákban.

Fekete Károly, Dombi Gábor, Horváth Csanád szerzőcsapat tanulmánya követte a korábbi évek gyakorlatát, mely szerint a Balaton Kiemelt Térség részletes vizsgálatát végezte el a választási eredményekre fókuszáltan. A tanulmány röviden kitekint arra is, hogy a 2024-es önkormányzati választásokon fideszes polgármestert választó településeken miként alakult a választás eredménye, amely egy újabb dimenzióval gazdagította az írást. A kutatás fontos vizsgálati területe a térségben kihelyezett források és a választási eredmény összefüggéseinek elemzése.

A választási kötet külön értéke, hogy egyes választókerületekről olyan esettanulmányok is készültek, amelyek szerzői lakóhelyük révén közvetlenül is érintettek.

Oláh Miklós a balatonfüredi központú Veszprém vármegye 02. OEVK esettanulmánya kapcsán átfogóan elemzi és mutatja be az országos választás folyamatát és eredményét. Az általános megállapítások érvényességét jól igazolják a részletesen vizsgált választókerületi tapasztalatok és eredmények. A tanulmány részletesen igazolja, hogy a Fidesz kampány számtalan eleme kontraproduktív volt, amelyek jelentős mértékben hozzájárultak a vereségükhöz és a TISZA kétharmados győzelméhez.

Németh Sándor és Pozsgai Andrea szerzőpáros annak a 10 egyéni országgyűlési választókerületnek az egyikét, a Sárvár központú Vas vármegyei 02-es OEVK-nak az eredményét vizsgálta, ahol nem a TISZA jelöltje, hanem Ágh Péter, a Fidesz–KDNP korábbi országgyűlési képviselője nyert, meglehetősen kis arányban. Az esettanulmány erénye, hogy a vizsgált választókerületet mindvégig fókuszban tartva, de átfogó képet nyújt 1990-től az országgyűlési választások országos és Vas megyei eredményeiről. A 2026-os választások bemutatásánál kitér a TISZA felemelkedésének okaira és a választókerületi eredmények bemutatásánál településföldrajzi kategóriák szerint elemzi az eredményeket, amelyek lényegét tekintve az országos trendeknek megfelelnek.

Mezei Katalin mint mosonmagyaróvári lokálpatrióta, nem szokványos módon, hanem a helyi/területi identitás oldaláról vizsgálta a Győr-Moson-Sopron vármegye 05. számú országos egyéni választókerületében történteket a történelmi traumáktól az intézményi kötődésen át a migrációig. Külön értéke az írásnak az identitás alapú megközelítésen túl, hogy megvizsgálta a választás lehetséges eredményét a választókerület területének többféle lehetséges lehatárolása alapján is, de mint megállapította, nem lelhető fel olyan változat, amely ne a TISZA egyértelmű eredményét hozta volna.

Gutai István kézirata egy Sárpilisről készülő, megjelenés előtt álló falurajz önállóan kezelhető részlete. Az írás alapvetően szociográfiai megközelítésben ifj. Figler János polgármesterrel folytatott interjúra alapozva személyes élményeket is tartalmazó módon mu-

tatja be a Tolna vármegyei kisközség választásokat megelőző helyzetét, valamint a választási eredményt. Izgalmas annak láttatása, hogy a települési identitás mély gyökerei miképpen hatnak ki a választások eredményére. Ugyancsak továbbgondolásra ösztönöznek a jövőre vonatkozó felvetései a ma már ellenzékinek tekinthető polgármesternek.

Müller Dénes írása izgalmas problémát vet fel, mely szerint egy választott önkormányzati vezető mennyiben kötelezheti el magát az őt jelölő párt kampányának, amennyiben országos önkormányzati érdekképviseleti szerepet is betölt. A véleménycikk valamennyi, mind a nyolc országos önkormányzati szövetség elnökének aktivitására kitér és közösségi médiában való megjelenésüket bőségesen dokumentálja. A kérdés megvitatása és továbbgondolása révén lehet konszenzusos alapon kialakítani, hol van a pártpolitikai határ az önkormányzatok érdekvédelmében.

Az egyes írások eltérő megközelítésben, de ugyanakkor sokszor egymást erősítő módon mutatják be a 2026-os országgyűlési választások folyamatát, eredményét és jelentőségét.

Több tanulmány is vizsgálta a kormányzati célzott támogatások és a választási eredmények összefüggését, és e tekintetben is érvényes a megállapítás, hogy a Fidesz utóbbi időszakban folytatott kormányzása és kampánya alapvetően kontraproduktív volt. A 2026-os magyarországi országgyűlési választások bizonyították, hogy a hosszantartó illiberális hatalmi berendezkedés is leváltható, ha alapvetően biztosított a választások egyik fontos eleme, a titkos szavazás.

A választási összeállítás bőséges és jól áttekinthető táblázatokkal és térképekkel segíti láttatni a mondandót, ugyanakkor alapul is szolgálhat újabb elemzésekhez.

Tábori Ferenc recenziójában Révész Sándor: Húzzuk a keresztünk című A magyarországi választások 1905–2018 közötti története kapcsán írt kötetét vizsgálva arra a megállapításra jutott, hogy a fellelhető ténybeli tévedések és hiányok miatt a könyv nem ismeretterjesztő, hanem publicisztikai mű. A könyvismertetés is bizonyította, hogy milyen nehéz tárgyszerűen, elfogulatlanul feldolgozni az egyes választások történetét.

Szerkesztőtársaimmal együtt abban bízunk, hogy a Comitatus 2026-os választási száma szakmailag megalapozott, ugyanakkor továbbgondolásra és vitára ingerli a szakértő olvasót, illetve további esetfeldolgozásokra, mélyfúrásokra inspirál egyes kutatókat. Örömmel teszünk eleget a témában további írások közlésére.

Jelen számunkat Oláh Gergely Máté fotóművész választási kampány időszakot idéző szociográfiai erejű fényképei teszik még teljesebbé.

Zongor Gábor
Comitatus Önkormányzati Szemle
Szerkesztőbizottság elnöke

Oláh Gergely Máté: Kampány 2026-9967